

พฤติกรรมการรักษาศีล 5 ของชาวบ้านในชุมชนวังทรัพย์สิน
ตำบลชะแมบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
The Behavior of Five-Precept Practice of the People in Ban Wang Sub Sin
Community in Cha Maeb Subdistrict, Wang Noi District,
Phra Nakhon Si Ayutthaya

พระครูสิทธิวิธราคม

Phrakhru Sitthiwarakhom

พระฉานินพิทย์ อินทจारी

Phra Chanipit Intachari

สุชาติ อ่อนสร้อย

Suchart Onsoi

อาทิตย์ ชูชัย

Artit Choochai

วรวุฒิ สุขสมบูรณ์

Worawut Suksomboon

สอาด ภูนาสรณ์

Saard Poonasorn

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University, Mahavajiralongkorn Rajavidyalaya Campus

E-mail: artitchoochai@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 6 เมษายน 2563

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 10 มิถุนายน 2563

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 13 มิถุนายน 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาพฤติกรรมและเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรม
การรักษาศีล 5 ของชาวบ้านในชุมชนบ้านวังทรัพย์สิน ตำบลชะแมบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการรักษาศีล 5 ของชาวบ้านในชุมชนบ้านวังทรัพย์สิน โดยภาพรวม อยู่ใน
ในระดับมาก และรายด้านมีพฤติกรรมการรักษาศีล 5 อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือ ด้าน
ความสนใจในการรักษาศีล รองลงมาคือ ด้านผลของการรักษาศีล ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุดคือด้านศีล 5

ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการรักษาศีล 5 ของชาวบ้านในชุมชนบ้านวังทรัพย์สิน ตำบลชะแมบ
อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมรักษา
ศีล 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเพศชายมีความ
คิดเห็นต่อพฤติกรรมรักษาศีล 5 สูงกว่าเพศหญิง

จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการรักษาศีล 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ชาวบ้านในชุมชนบ้านวังทรัพย์สินที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นสูงกว่าระดับปริญญาตรี และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านความสนใจในการรักษาศีล มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านผลของการรักษาศีล มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านศีล 5 มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : พฤติกรรม, ศีล 5, ชาวบ้านชุมชนวังทรัพย์สิน

ABSTRACT

This research is aimed to study and compare the level of opinions towards the Five-Precept practice of the people in Ban Wang Sub Sin Community in Cha Maeb Subdistrict, Wang Noi District, Phra Nakhon Si Ayutthaya

The findings reveal that the behavior of the Five-Precept practice of the people in Ban Wang Sub Sin Community in Cha Maeb Subdistrict, Wang Noi District, Phra Nakhon Si Ayutthaya in general is in a high level. The aspect of the interest in the Five-Precept Practice falls in the highest level. The less higher level falls on the aspect of the outcome of the Five-Precept Practice. The lowest score falls on the aspect of the Five-Precept.

The result of the comparison between the behavior of the Five-Precept Practice in Cha Maeb Subdistrict, Wang Noi District, Phra Nakhon Si Ayutthaya with the gender aspect in general shows the statistically and significantly difference at 0.01 level which is based on the previous hypothesis in which the male group shows a higher level of the behavior of the Five-Precept Practice than the female group.

The result of the comparison between the behavior of the Five-Precept Practice with the education level in general shows the statistically and significantly difference at 0.05 level which is based on the previous hypothesis. The people in Ban Wang Sub Sin Community with the education level under the undergraduate degree shows a higher level than those with the undergraduate degree. When considering into each aspect, the aspect of the interest in the Five-Precept Practice shows the statistically and significantly difference at 0.01 level. The aspect of the outcome of the Five-Precept Practice shows the statistically and significantly difference at 0.05 level. While in the aspect of the Five Precepts does not show any difference.

Keyword : Behavior, Five-Precept, Ban Wang Sub Sin Community

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมไทย ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ การดำเนินชีวิตของคนไทยและวัฒนธรรมต่างๆ ได้รับอิทธิพลหล่อหลอมด้วยหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา ซึ่งอยู่ในความคิดหรือชีวิตจิตใจของคนไทยเป็นเวลานานสามารถสังเกตได้จากผลสะท้อนที่ปรากฏออกมาในด้านต่างๆ เช่นวิถีชีวิต ทศนคติ พฤติกรรม นิสัยใจคอของชาวไทยตลอดจนถึงวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ ลักษณะดังกล่าว

ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากหลักธรรมในพระพุทธศาสนา โดยการนำมาปฏิบัติดัดแปลงให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต (สมเด็จพระญาณสังวรญาณมุนี ป.ธ. 9) (สมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ. 2516 : 7)

ศีล 5 ถือได้ว่าเป็นกฎระเบียบอยู่คู่กับสังคมพุทธของไทย มาก่อนที่จะมีการร่างกฎหมายขึ้นมาเพื่อบังคับใช้ ซึ่งตัวศีลเองนอกจากจะเป็นพื้นฐานของปัจเจกบุคคลแล้ว ศีลยังถือได้ว่าเป็นหมวดธรรมที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลกับสังคมอีกด้วย ดังนั้น ศีลจึงครอบคลุมเรื่องการจัดระเบียบชีวิตภายนอกทั้งหมด และช่วยทำให้สภาพความเป็นอยู่โดยทั่วของชุมชนสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เกื้อกูลแก่ความเจริญงอกงามของชีวิตด้านใน จึงสอดคล้องกับการมีชีวิตด้านในที่เจริญงอกงามนั้นสะท้อนผลดีงามออกมาแก่ชีวิตด้านนอกคือเหมาะแก่การที่ทุกๆ คนจะพากันปฏิบัติตามหลักศีล สมาธิ ปัญญา โดยเฉพาะการฝึกจิตและปัญญาให้เจริญ เพื่อจะได้ประสบกับชีวิตที่มีความสุขอย่างแท้จริง พร้อมด้วยจิตใจที่เป็นอิสระผ่องใสเบิกบานในท่ามกลางสังคมและสภาพแวดล้อมที่สงบเรียบร้อย (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). 2549 : 448)

สังคมปัจจุบันนี้ พฤติกรรมและอารมณ์ของบุคคลในสังคมนั้นวันจะมีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ เพราะขาดการพัฒนาทางด้านพฤติกรรม ทางด้านร่างกาย และจิตใจ พฤติกรรมยังเป็นผลของพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมที่หล่อหลอมมาโดยแต่ละคนไม่อาจจะเลือกสิ่งแวดล้อมของตนได้ ทำให้พฤติกรรมของบุคคลแต่ละคนมีทั้งที่สังคมยอมรับและไม่ยอมรับ เช่น ปัญหาพิษสุราเรื้อรัง สิ่งเสพติด การฆ่าคน เป็นต้น (สุพัตรา สุภาพ. 2549 : 13) อย่างไรก็ตามถ้าเราได้ดูข่าวจากหน้าหนังสือพิมพ์ ฟังจากวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งมักจะพบเรื่องวุ่นวายนานัปการ เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการเมือง การว่างงาน การลักขโมย การฆ่าข่มขืนกระทำชำเรา ประกอบอาชญากรรม การทำร้ายอัตตะวินิบาตตนเอง และการติดสิ่งเสพติด การฉ้อโกง การขายบริการทางเพศ นักศึกษายกพวกตีกัน (จำลอง ดิษยวณิช. 2544 : 4) จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งแก้ไขอย่างเร่งด่วน และในโลกปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า ศาสนานั้นมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก พฤติกรรมทางศาสนาเป็นองค์ประกอบภายในโครงสร้างพฤติกรรมที่สามารถกำหนดรูปแบบทางการแสดงออกต่าง ๆ ของมนุษย์ได้ เช่น ความเชื่อ ความศรัทธา ค่านิยมต่างๆ อันเป็นวิถีชีวิตที่มนุษย์ยึดถือปฏิบัติอยู่ในสังคมเหล่านี้ ซึ่งมีบทบาทต่อการแสดงออกที่เป็นปฏิริยาตอบสนองให้เกิดการสร้างสรรค้อื่น ๆ การเรียนรู้ ความรู้สึกนึกคิด การตัดสินใจหรือแม้แต่การเสริมสร้างให้สมาชิกในสังคม ยังพบว่า ศาสนามีบทบาทต่อด้านพฤติกรรมที่ขัดต่อสังคมและสามารถบันดาลใจให้มนุษย์เปลี่ยนพฤติกรรมด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ การเมือง สังคม และสิ่งแวดล้อม (วาริญา ภวภูตานนท์ ณ มหาสารคาม. 2544 : 1-2) ดังนั้นความสำคัญของการพัฒนาพฤติกรรมทางด้านร่างกายจิตใจและสังคมจึงมีหลักการที่สำคัญสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก สุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้ใดมีสุขภาพสมบูรณ์ สามารถควบคุมร่างกายและจิตใจได้เป็นอย่างดีจิตจะทำหน้าที่ควบคุมและสั่งการทำงานทุกอย่างของร่างกายให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ (รังสรรค์ แสงสุขและคณะ. 2544 : 188) ในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข พระพุทธศาสนาจึงมีหลักศีล 5 ที่เรียกว่า เบญจศีลเป็นแนวทางเบื้องต้น เพื่อให้คุณธรรมเหล่านี้ขัดเกลานิสัยใจคอให้มนุษย์มีความประณีตยิ่งขึ้น มีความประพฤติและการกระทำที่ดีงามรู้จักยับยั้งชั่งใจ จะกระทำ จะพูด จะคิด ก็ต้องไตร่ตรองให้รอบคอบดีเสียก่อน (บุญมี แทนแก้ว. 2547 : 5-6)

เมื่อกล่าวถึงชาวบ้านในชุมชนบ้านวังทรัพย์สิน ตำบลชะแมบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่อยู่รวมกันจำนวนหลายหลังคาเรือน มีวิถีชีวิตประจำวันตามความเชื่อในทางพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท มีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีร่วมกัน และมีค่านิยมที่เปลี่ยนไปจากเดิมในอดีต ซึ่งในภาพรวมไม่สนใจในเรื่องของการรักษาศีล 5 อันเนื่องมาจากความไม่เข้าใจในความสำคัญของการรักษาศีล 5 อย่างแท้จริง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่องการศึกษาพฤติกรรมการรักษาศีล 5 ของชาวบ้านในชุมชนบ้านวังทรัพย์สิน ตำบลชะแมบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยศึกษาพฤติกรรมของชาวบ้านใน

ชุมชนบ้านวังทรัพย์สิน และเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมในการรักษาศีล 5 อันจะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันด้วยเมตตาที่เกิดจากปัญญาที่เข้าใจกัน การให้โอกาสแก่กันและกัน ซึ่งเป็นทางนำไปสู่ความสงบได้มากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรักษาศีล 5 ของชาวบ้านในชุมชนบ้านวังทรัพย์สิน ตำบลชะแมบ อำเภอลำปาง จังหวัดพะเยา

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมรักษาศีล 5 ของชาวบ้านในชุมชนบ้านวังทรัพย์สิน ตำบลชะแมบ อำเภอลำปาง จังหวัดพะเยา จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ชาวบ้านในชุมชนบ้านวังทรัพย์สิน ตำบลชะแมบ อำเภอลำปาง จังหวัดพะเยา จำนวน 2,800 คน จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ชาวบ้านในชุมชนบ้านวังทรัพย์สิน ตำบลชะแมบ อำเภอลำปาง จังหวัดพะเยา จำนวน 338 คน โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางสำเร็จ Krejcie and Morgan

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นเพื่อสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมรักษาศีล 5 ของชาวบ้านในชุมชนบ้านวังทรัพย์สิน ตำบลชะแมบ อำเภอลำปาง จังหวัดพะเยา ได้แก่ (1) ด้านศีล 5 (2) ด้านความสนใจในการรักษาศีล 5 และ (3) ด้านผลของการรักษาศีล 5 แล้วรวบรวมและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย และขอบเขตของการศึกษาวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมรักษาศีล 5 ของชาวบ้านในชุมชนบ้านวังทรัพย์สิน ตำบลชะแมบ อำเภอลำปาง จังหวัดพะเยา ได้แก่ (1) ด้านศีล 5 (2) ด้านความสนใจในการรักษาศีล 5 และ (3) ด้านผลของการรักษาศีล 5 รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ โดยใช้วิธีแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

5. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 หลังจากผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษาพฤติกรรมรักษาศีล 5 ของชาวบ้านในชุมชนบ้านวังทรัพย์สิน ตำบลชะแมบ อำเภอลำปาง จังหวัดพะเยา

1.2 นำผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นมาสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน โดยพิจารณาเนื้อหาให้ครอบคลุมกับความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย และสมมติฐานของการวิจัย

1.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดที่กำหนด นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาความถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาของการศึกษา เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญแนะนำเพิ่มเติม

1.4 ผู้ศึกษาวิจัย นำแบบสอบถามตามที่ได้ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ครอบคลุมเนื้อหาในเรื่องที่จะวัดจากผู้เชี่ยวชาญ

1.5 ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะที่ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้อง

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 นำแบบสอบถามที่สร้างเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่วัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

จากนั้นพิจารณาคัดเลือกคำถามที่ค่า IOC ตั้งแต่ .50-1.00 จากผู้เชี่ยวชาญที่ให้คะแนน จำนวน 30 ข้อ แล้วจึงนำเสนอท่านอีกครั้ง

2.2 นำแบบสอบถามไปทดสอบใช้ (Try-out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.3 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

3. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหาร เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้ศึกษานำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. ผู้ศึกษาชี้แจงวัตถุประสงค์ ของการเก็บรวบรวมข้อมูล ให้กลุ่มตัวอย่างได้ทราบในการตอบแบบสอบถามและเข้าใจตรงประเด็น โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามคืนภายใน 1 สัปดาห์

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของข้อมูลเพื่อเตรียมพร้อมในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยหาความถี่และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์พฤติกรรมมารักษาศีล 5 ของชาวบ้านในชุมชนบ้านวังทรัพย์สิน ตำบลชะแมบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำมาเทียบกับค่าเฉลี่ย 5 ระดับ

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมมารักษาศีล 5 ของชาวบ้านในชุมชนบ้านวังทรัพย์สิน ตำบลชะแมบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบที (t - test แบบ Independent Samples)

4. วิเคราะห์การเปรียบเทียบพฤติกรรมมารักษาศีล 5 ของชาวบ้านในชุมชนบ้านวังทรัพย์สิน ตำบลชะแมบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระดับการศึกษา โดยการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว ใช้สถิติ F-test (One-Way ANOVA) เมื่อพบมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe')

8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of Consistency)

1.2 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item–Total Correlation)

1.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ความถี่ (Frequency)

2.2 ร้อยละ (Percentage)

2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

3.1 t-test (Independent Samples)

3.2 F-test (One-way ANOVA) เมื่อพบมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')

9. สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการรักษาศีล 5 ของชาวบ้านในชุมชนบ้านวังทรัพย์สิน ตำบลชะแมบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้สรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. พฤติกรรมการรักษาศีล 5 ของชาวบ้านในชุมชนบ้านวังทรัพย์สิน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และรายด้านมีพฤติกรรมการรักษาศีล 5 อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือ ด้านความสนใจในการรักษาศีล รองลงมาคือ ด้านผลของการรักษาศีล ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือ ด้านศีล 5 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

1.1 ด้านศีล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือ ท่านมีเจตนางดเว้นจากการทรมาน หมายถึงการประพฤติอย่างเห็นมโหฬารแก่สัตว์เดรัจฉานอย่างไม่มีปรานีให้ได้รับความทุกข์ยากลำบาก รองลงมาคือท่านมีเจตนางดเว้นจากการ ตู๋ ได้แก่ การอ้างหลักฐานพยานเท็จเอาทรัพย์สินของคนอื่น และ ข้อ ได้แก่ การทำอุบายฉ้อฉลให้เจ้าทรัพย์ตามไม่ทันแล้วเอาทรัพย์สิน ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือท่านมีเจตนางดเว้น ในการทำผิดศีล 5 ได้อย่างบริบูรณ์

1.2 ด้านความสนใจในการรักษาศีล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือ ท่านสนใจในการรักษาศีล 5 เป็นบางครั้งคราว รองลงมาคือ เห็นผู้ปฏิบัติธรรมรักษาศีล ทำให้เกิดความสนใจที่จะปฏิบัติตามอย่างเหมาะสม ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือ ท่านสมาทานศีล 5 และนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ

1.3 ด้านผลของการรักษาศีล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือการรักษาศีลทำให้พูดอะไร มีผู้เคารพเชื่อถือ คำพูดมีเสน่ห์เป็นที่จับใจไพเราะ ด้วยสัจด้วยศีล รองลงมาคือการรักษาศีลทำให้การดำเนินชีวิตระหว่าง ลูก หลาน สามภริยา อยู่ด้วยกันเป็นผาสุก ไม่มีผู้คอยล่วงล้ำก้ำก๊ายต่างครองกันอยู่ด้วยความสุข ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือการรักษาศีลเป็นประจำ ความรู้สึกอันนั้นย่อมฉายออกมาทางใบหน้าและแววตา ย่อมก่อให้เกิดเป็นเสน่ห์ดึงดูดให้ผู้อื่นมีความรักใคร่

2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการรักษาศีล 5 ของชาวบ้านในชุมชนบ้านวังทรัพย์สิน จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการรักษาศีล 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเพศชายมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการรักษาศีล 5 สูงกว่าเพศหญิง

3. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการรักษาศีล 5 ของชาวบ้านในชุมชนบ้านวังทรัพย์สิน ตำบลชะแมบ อำเภอลำปาง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรม การรักษาศีล 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ชาวบ้านใน ชุมชนบ้านวังทรัพย์สินที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นสูงกว่าระดับปริญญาตรี และระดับ การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านความสนใจในการรักษาศีล มีความคิดเห็นแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านผลของการรักษาศีล มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านศีล 5 มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

10. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรม การรักษาศีล 5 ของชาวบ้านในชุมชนบ้านวังทรัพย์สิน ตำบลชะแมบ อำเภอลำปาง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. พฤติกรรม การรักษาศีล 5 ของชาวบ้านในชุมชนบ้านวังทรัพย์สิน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และ รายด้านมีพฤติกรรม การรักษาศีล 5 อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือ ด้านความสนใจในการ รักษาศีล รองลงมาคือ ด้านผลของการรักษาศีล ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือ ด้านศีล 5 ทั้งนี้อาจเป็น เพราะชาวบ้านเห็นผู้ปฏิบัติธรรมรักษาศีล ทำให้เกิดความสนใจที่จะปฏิบัติตามอย่างเหมาะสม สอดคล้อง กับแนวคิดของสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (2548 : 20-22) ได้กล่าวอีก ว่าอานิสงส์ของศีล 5 มีดังกล่าวกว่าสำหรับศีล 8 ศีล 10 และศีล 227 ก็ย่อมมีอานิสงส์เพิ่มพูนมากยิ่งขึ้น ขึ้น ตามระดับและประเภทของศีลที่รักษา แต่ศีลนั้นแม้จะมีอานิสงส์เพียงไรก็ยิ่งเป็นแต่เพียงการบำเพ็ญบุญบารมี ในชั้นกลางๆ ในพระพุทธศาสนาเท่านั้น เพราะเป็นแต่เพียงระบบหรือกติกาที่จะรักษากายและวาจาให้สงบ ไม่ ก่อให้เกิดทุกข์โทษขึ้นทางกายวาจาเท่านั้น ส่วนทางจิตใจนั้นศีลยังไม่สามารถที่จะควบคุมหรือทำให้สะอาด บริสุทธิ์ได้ ฉะนั้น การรักษาศีลจึงยังได้บุญน้อยกว่าการภาวนา เพราะการภาวนานั้น เป็นการรักษาใจ รักษาจิต และซีกฟอกจิตให้เบาบางจนหมดกิเลสคือ ความโลภ โกรธ และหลง อันเป็นเครื่องร้อยรัดให้บรรดาสรรพสัตว์ ทั้งหลายต้องเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในสังสารวัฏ การภาวนาจึงเป็นการบำเพ็ญบุญบารมีที่สูงที่สุด ประเสริฐที่สุด ได้บุญมากที่สุด เป็นกรรมอันยิ่งใหญ่ เรียกว่า “มหัคคกรรม” อันเป็นมหัคคตฤศล สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลพร อุณเจ้าบ้าน (2554 : ข) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาพฤติกรรม การนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของ ผู้บริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตรมีพฤติกรรม การนำศีล 5 ไป ใช้ในชีวิตประจำวันโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรม การรักษาศีล 5 ของชาวบ้านในชุมชนบ้านวังทรัพย์สิน จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรม การรักษาศีล 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเพศชายมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรม การรักษาศีล 5 สูงกว่าเพศหญิงเมื่อ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรม การรักษาศีล 5 แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลพร อุณเจ้าบ้าน (2554 : ข) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาพฤติกรรม การนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้บริหารและสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารและสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตรที่มีเพศ ตำแหน่ง อายุ เคยบวชเป็นภิกษุ สามเณร

หรือบวชชีพราหมณ์ถือศีลอุโบสถในพระพุทธศาสนา แตกต่างกันไป มีระดับพฤติกรรมกรรมการนำศีล 5 ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอตะพานหิน จังหวัด พิจิตร ที่ปฏิบัติงานอยู่สำนักงานอบต. ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน แตกต่างกันไป มีระดับพฤติกรรมกรรมการนำ ศีล 5 ไปใช้ในชีวิตรประจำวัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

11. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพฤติกรรมกรรมการรักษาศีล 5 ของชาวบ้านในชุมชนบ้านวังทรัพย์สิน ตำบลชะแมบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยเชิงนโยบาย

1.1 ภาครัฐควรมีการรณรงค์และส่งเสริมให้เกิดหมู่บ้านศีล 5 กันมากขึ้น หรือกำหนดให้หมู่บ้านทุก หมู่บ้านในประเทศไทย เป็นหมู่บ้านศีล 5 ต่อไป

1.2 ผู้นำชุมชน หรือผู้ปกครองท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญและมีการประชาสัมพันธ์ รณรงค์ให้ประชาชน ในความรับผิดชอบของตนมีพฤติกรรมในการรักษาศีล 5 มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการรักษาศีล 5 ของชาวบ้านในชุมชน บ้านวังทรัพย์สิน ตำบลชะแมบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.2 ควรทำการศึกษาเชิงคุณภาพในประเด็นที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการรักษาศีล 5 ของชาวบ้านในชุมชน ตำบลชะแมบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้การสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.3 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการรักษาศีล 5 ของชาวบ้านในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บรรณานุกรม

จำลอง ดิษยวณิช. (2544). **จิตวิทยาของความดับทุกข์**. เชียงใหม่ : กลางเวียงการพิมพ์ จำกัด.

บุญมี แทนแก้ว. (2547). **พระพุทธ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอ. เอ.พรินติ้ง เฮ้า.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2549). **พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ**. พิมพ์ครั้งที่ 11.

กรุงเทพมหานคร : บริษัท สหธรรมิก จำกัด.

รังสรรค์ แสงสุขและคณะ. (2544). **ความรู้คู่คุณธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย รามคำแหง.

วาริญา ภาภูตานนท์ ณ มหาสารคาม. (2544). **จิตวิทยาพุทธศาสนา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เมดาร์ท.

วิไลพร อุ่นเจ้าบ้าน. (2554). **“ศึกษาพฤติกรรมกรรมการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตรประจำวันของผู้บริหารและสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร”**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก. (2548). **วิธีสร้างบุญบารมี**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์นพรัตน์.

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า. (2516). **จามเทวีวงศ์ พงศาวดารเมืองศรีอยุธยา**. พระนคร : ห้าง หุ้นส่วนจำกัดบรรณกิจเทรดดิ้ง.

สุภัทรา สุภาพ. (2549). **ปัญหาสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 20. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.